

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. An per illam salventur contradictoria?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

licitatem à distinctione conceptuum, in qua consistit distinctio rationis ratiocinatae. Idem reperit P. 41. in si. nec ipsi aliter unquam in mentem venisse mihi certum est. Sed de hoc in re clara satis.

6. Dixi praeterea: perfectionum ad diversas lineas pertinentium. Sunt enim aliqua forma five perfectiones, quae propter materialem conditionem & limitationem subjecti distinguuntur; nihilominus tamen ad idem genus pertinent, & sub una aliqua formalitate continentur. Sic omnes intellectiones, item species impressa, & expressa, principium radicale & proximum intelligendi pertinent ad unum idemque genus intelligendi, sicque dicuntur pertinere ad eandem lineam; e contra sunt aliae formalitates, quae in suo formali explicito conceptu ac definitione se invicem non includunt, nec dependentiam aliquam involvunt, ut sapientia, bonitas, omnipotentia, immensitas, intelligentia, velle, & ista dicuntur pertinere ad diversas lineas. Itaque distinctio virtualis intrinseca dicitur continentiam & aequivalentiam plurium formalitatum non ad eandem, sed ad diversas lineas pertinentium.

Cujus ratio est primò, quòd ut essentia divina praebeat nostro intellectui fundamentum intrinsecum aliquas formalitates actu distinguendi, debet dicere aequivalentiam earundem, ut plures sunt, non ut unum sunt; sed quando formalitates pertinent ad eandem lineam, aequivalent ipsis non ut plures, sed ut unum sunt, & sic etsi divinus intellectus aequivalent infinitis intellectibus, non tamen ideo est à se ipso virtualiter distinctus. Minor probatur, quidquid in DEO cum fundamento ex parte ipsius concipitur, debet concipi per modum actus puri, & infiniti in illa linea, sed nisi concipiatur aliqua ratio simpliciter pertingens à prima & infima usque ad ultimam actualitatem lineae, non concipitur ut actus purus & infinitus in illa linea: imò conciperetur cum aliqua imperfectione & perfectibilitate ab ulteriori actualitate illius lineae, quae repugnat conceptui actus puri ergo.

§. II

An per illam salventur contradictoria.

CONCLUSIO. Datur in divinis praedicta distinctio virtualis intrinseca, & per eam necessario & sufficienter salvantur contradictoria in DEO.

1. p. probatur primò ex D. Dionysio. c. 7. d. div. nom. ita dicente: omnia unitivè est secundam antiam unitatis eminentiam, in qua omnia singulariter congregata sunt, & superunita. Item è D. Augusti. qui l. 6. d. Trin. c. 14. Deitatem appellat, simplicem multipliciter & multiplicem simpliciter, & l. 15. c. 17. nec dissent, inquit, in eis ista, sicut in nobis aliud est memoria, aliud est intelligentia, aliud dilectio, sive charitas: sed unum aliquid sit, quod omnia valeat. Ex quibus.

2. Probatur secundò ratione: Formas aliquas virtualiter intrinsecè distingui ex dictis nil aliud est, quam illas in superiori ente simpliciter & tam formaliter, quam eminenter collectas tantum valere ad denominationes formales, & fundandos di-

R. P. Mezger. Theol. Schol. Tom. I.

stinctos conceptus in intellectu creato, quantum valent in inferioribus, ubi ex imbibita limitatione reperiuntur actu distincta: sed formalitates & rationes bonitatis, sapientiae, essentiae, relationis & quaecumque perfectiones simpliciter simplices reperiuntur in DEO, tanquam supremo ente, simplicissimè & non tantum formaliter; sed eminenter contenta & unita, eademque praestant denominationes formales, quas praestarent in creaturis actu distincta: nam cerè DEUS per suam essentiam quatenus est forma bonitatis est bonus, quatenus est forma iustitiae est iustus &c. valet etiam ad fundandos distinctos conceptus, quia formalitates & perfectiones in unam essentiam divinam collectae non minus sunt rationes obiectibiles nostro intellectui, quam si reperiuntur vel reperiuntur distincta in rebus creatis: & non sunt rationes adaequate obiectibiles propter suam intrinsecam eminentiam, & nostri intellectus imbecillitatem: ergo sunt inadaequate, seu secundum conceptus inadaequatos obiectibiles: ita ut inadaequata obiectibilitas, quam in creatis causat actualis formarum distinctio, hanc in ente increato tunder ipsius intrinseca eminentia & supergressio supra modum nostrum cognoscendi.

Secunda pars conclusionis, quòd ad salvanda contradictoria in DEO necessaria sit distinctio virtualis intrinseca, sequitur ex haecenus dictis. Ut enim noster intellectus sine falsitate aut contradictione non secundo, sed primò intentionaliter & realiter praedicata opposita & contradictoria de aliquo objecto affirmet & neget, requiritur ex parte objecti aliquid verificativum talis distinctivae & oppositivae cognitionis, sed hac non est distinctio actualis realis, ut contra Porretanum fides docet: non actualis formalis ex natura rei, ut contra Scotistas conclusimus: non connotatio effectuum distinctorum creatorum: (quae etiam distinctio virtualis extrinseca appellatur) hoc enim expressè negat S. D. in 1. d. 2. q. 1. a. 2. ubi rationem subiungit in resp. ad 3. his verbis: Nomina, quae proprie dicuntur de DEO, quantum ad significata per prius sunt in DEO, quam in creaturis; ut bonitas, sapientia, & huiusmodi: & horum diversitas non nascitur per respectum ad creaturas: sed potius è converso, conditio quippe causa, ut idem in seqq. habet, cognoscitur quidem ex conditionibus effectus, non tamen conditio causae verificatur propter conditiones effectus. Neque sufficit ad salvanda contradictoria distinctio realis in tertio. Restat igitur, ut eminens complexio illarum formalitatum nostro intelligendi modo non adaequabilis, & aequaliter praestans, quae praestant vel praestarent illae formae, si essent actu distincta, sit verificativum distinctionis factae per intellectum, quam vocamus distinctionem rationis ratiocinatae, supra quam proximè fundantur propositiones contradictoriae, ut Verbum procedit per intellectum, non per voluntatem, &c.

Tertia pars conclusionis de sufficientia distinctionis virtualis intrinsecae ad salvanda contradictoria realia, probatur inductione contradictoriorum, quae de DEO dici possunt in ordine ad effectum communem vel notionalem. Nam vel primò affirmantur contradictoria praedicata realia de perfectionibus absolutis & relativis ad se mutuo

comparatis: ut *essentia communicatur, paternitas non communicatur, Filius producitur, essentia non producitur, &c.* Vel secundo. affirmantur & negantur prædicata de perfectionibus absolutis inter se comparatis, veluti *voluntas est principium spirandi, intellectus non est principium spirandi: Filius procedit per intellectum, non procedit per voluntatem*, quæ duo genera contradictorium sunt maximè realia, in Conciliis & fide fundata sine exemplo in creaturis.

Vel tertio prædicata absoluta quidditativa affirmantur & negantur de essentia & attributis inter se comparatis: ut, *essentia divina est radix proprietatum, attributa non sunt radix, &c.*

Vel quarto actus & effectus formales affirmantur & negantur de attributis inter se comparatis: ut, *DEVS est ubique per immensitatem, non est ubique per æternitatem: ratio sapientia non est ratio bonitatis, &c.*

Vel quinto affirmantur & negantur actus virtualiter transeuntes in effectus creatos de perfectionibus divinis: ut, *DEVS miseretur per misericordiam, non per iustitiam.*

Atqui veritas omnium istorum prædicatorum in speciem oppositorum salvatur sine contradictione (quod est salvari contradictoria in DEO) per distinctionem virtualemente intrinsecam: tunc enim non est amplius contradictio, quando non affirmatur & negatur idem de eodem secundum idem, sed quicquid in enumeratis propositionibus de DEO affirmatur & negatur, non secundum eandem sed diversas rationes, actu quidem diversas per intellectum, fundamentaliter verò & virtualiter diversas per eminentiam divinæ perfectionis, easdem formalitates, earumque denominationes sub speciebus inæquatis intellectui distinctè obijcientis, ac si illæ forent actu distinctæ.

§. III.

Solvuntur objectiones.

II. **D**uplicet iste modus salvandi contradictoria Veckeno Esparzæ, Derkennis, Erhardt & pluribus aliis, ideoque obijciunt primò. Quæ inter se sunt realiter idem, eorum quoque omnia prædicata sunt realiter idem: sicuti quia Petrus est secum idem, omnia quoque realia prædicata Petri sunt idem cum Petro: sed quodlibet attributum divinum est adæquatè idem cum altero attributo: ergo etiam omnia realia prædicata unius attributi adæquatè identificantur cum realibus prædicatis alterius. E. g. amor identificatur cum voluntate, etiam identificatur cum intellectu divino identificato cum voluntate; & consequenter non potest in aliquo sensu reali negari de illo: quia ubi est realis identitas, ibi non potest negari identitas: sed inter hæc prædicata absoluta attributorum est adæquata realis identitas: ergo de iis in aliquo sensu reali negari non possunt: adeoque de iis contradictoria in sensu reali prædicari non possunt.

Respondeo dist. maj. quæ realiter sunt idem, eorum quoque omnia prædicata sunt realiter idem, eo genere identitatis, quo ista sunt idem, concedo, alio, nego. Sed quodlibet attributum

divinum est idem cum altero, genere identitatis realis actualis, concedo; tam actualis, quam virtualis, nego min. & consequ.

Ad prob. Ubi est realis identitas, non potest negari identitas, quo modo est identitas, conc. quo modo non est, nego: sed est adæquata identitas v. g. inter amorem & intellectum, realis actualis, conc. virtualis nego min. & similiter dist. consequens.

Rursum si dicas: si hæc propositio negativa esset vera in aliquo sensu reali: *DEVS non miseretur per iustitiam*; jam in sensu reali ante intellectum in DEO prædicatum miserendi esset realiter diversum ab attributo Iustitiæ: sed hoc est falsum, siquidem ante intellectum est adæquatè idem cum illo.

Resp. dist. seq. prædicatum miserendi ante intellectum esset realiter virtute diversum conc. actu, nego. & ideo ante intellectum in divinis non dantur actu & formaliter prædicata contradictoria, ut *misereri non misereri, produci non produci*; sed virtute & fundamentaliter: dantur nimirum hæ formalitates, sive una simplex quidditas divinæ essentiae fundans in nostro intellectu sub statu præcisionis ejusmodi oppositas denominationes.

Obijcies secundo. Ubi realis identitas semper est vera, ibi negatio identitatis semper est falsa: sed realis identitas v. g. inter iustitiam & actum miserendi semper est vera: ergo negatio realis hujus identitatis semper est falsa: & consequenter vi distinctionis virtualis non potest prædicatum, quod affirmatur de una veritate, v. g. *misereri*, quod affirmatur de misericordia, cum veritate realiter negari de altera perfectione v. g. de *iustitia*.

Respondeo similiter distinguendo minorem: Realis actualis identitas semper est vera, conc. tam virtualis quam actualis, nego, ergo actualis realis identitas non potest negari, conc. virtualis nego consequent.

Instabis, Distinctio virtualis debet esse verificativum propositionis negativæ, quo modo illam verificaret actualis distinctio extremorum: sed ista etiam verificaret quoad negationem actualis identitatis, ergo.

Resp. Debet esse verificativum aliquo modo, quo verificaret actualis distinctio, conc. omni modo, nego, eo nimirum modo, quod sicut distinctio actualis præbet intellectui plures rationes obiectivas correspondentes utrique membro contradictionis, sic etiam distinctio virtualis in una simplici essentia cuilibet membro contradictionis offerat suam rationem obiectivam, in qua non exprimitur inclusio & identitas unius rationis cum altera, sicque tollatur contradictio ejusdem secundum idem.

Obijcies tertio. Prædicata realiter contradictoria, quæ rei actu conveniunt ante intellectum, requirunt realem actualem distinctionem; sed *communicari, non communicari, produci, non produci*, sunt ejusmodi prædicata, quæ independentè à nostro intellectu actu dantur in divinis: nam nemine cogitante est fidei veritas, quod *essentia communicetur, paternitas non communicetur: filius producat, essentia non producat*: ergo requirit realem